Dosarul nr. 3-37/25
2-24125233-02-3-20052025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii
dispozitiv

06 aprilie 2026 municipiul Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Bagrin Lucia
Judecători Ghedrovici Nicolae și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, în ordinea contenciosului administrativ acțiunea înaintată de SRL „Anina" împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț r-nul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ normativ.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Anina" împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț r-nul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ normativ în partea capitolului II lit. b) cu privire la aprobarea cotelor concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare pentru bunurile evaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele în mărime de 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile din decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este executorie, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Bagrin Lucia

Judecători Ghedrovici Nicolae

Cașcaval Andrei

Dosarul nr. 3-37/25
2-24125233-02-3-20052025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

06 aprilie 2026 municipiul Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Bagrin Lucia
Judecători Ghedrovici Nicolae și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, în ordinea contenciosului administrativ acțiunea înaintată de SRL „Anina" împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț r-nul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ normativ,

a c o n s t a t a t :

Pretențiile din acțiune

La 05 noiembrie 2024, SRL „Anina" a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț r-nul Anenii Noi, solicitând anularea deciziei nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „cu privire la aprobarea bugetului s. Hîrbovăț pentru anul 2024" în partea Anexei nr. 9, capitolul II, lit. b) - Pentru terenurile

agricole cu coastei amplasate pe ele - 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 25 septembrie 2024, SRL „Anina” a efectuat achitări în sumă de 2.747,03 lei, destinația „Impozitului pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) a bunurilor imobile p/u A 2024”.

La data de 26 septembrie 2024 a efectuat achitări în sumă de 3.044,74 lei, destinația „Impozitului pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) a bunurilor imobile p/u A 2024”.

La data de 21 octombrie 2024 de către SRL „Anina” a fost efectuată achitarea „Impozitului pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) a bunurilor imobile p/u A 2024” către Ministerul finanțelor-Trezoreria de Stat în sumă de 84.607,43 lei, solicitarea aceasta venind de la perceptorul fiscal al Primăriei s. Hîrbovăț, motivând că SRL „Anina” este în întârziere de plată și vor fi aplicate penalități în cazul neachitării.

Tot în aceeași zi a fost prezentată de către perceptorul fiscal informația în baza căreia urmează a fi efectuată achitarea, și anume decizia nr. 2/10 din 11 decembrie 2023.

Conform discuțiilor între contabila SRL „Anina” și perceptorul fiscal a fost indicat faptul că impozitul pentru bunul imobil care îl deține SRL „Anina” pentru anul 2024, constituie suma de 90.007,90 lei, ce reiese din anexa nr. 9 a Deciziei nr. 2/10 din 11 decembrie 2023, cap. II Cotele concrete la impozitul pe bunurile imobiliare, lit. b), „Pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele - 10 % din baza impozabilă a bunurilor imobile”.

Reclamanta a reținut că impozitul a fost calculat cu referire la bunul imobil cu nr. cad. *****, t*****, care este deținută în folosință de către SRL „Anina” conform Actului de Stat pentru dreptul de folosire a pământului nr. B 011126 din 01 ianuarie 1998 (anexa 5), conform calculului: 10 % din Valoarea bunului imobil de 900.079 lei = 90.007,90 lei / anual.

Astfel, luând în considerație achitările efectuate de către SRL „Anina” la data de 25 septembrie 2024, 26 septembrie 2024 și 21 octombrie 2024, a fost achitat impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2024 suma de 90.007,90 lei și 391,30 lei penalități de întârziere pentru achitarea cu întârziere a impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2023.

Reclamanta a menționat faptul că pentru anul 2022 SRL „Anina” a achitat impozitul pe bunuri imobiliare în mărime de 0,3 % din baza impozabilă a bunurilor imobile, conform anexei nr. 10 la Decizia Consiliului sătesc Hârbovăț nr. 6/4 din

18 decembrie 2021 (anexa 6), conform calculului: 3% din valoarea bunului imobil de 900.079 lei = 2.700,24 lei / anual.

Pentru anul 2023 SRL „Anina” a achitat impozitul pe bunuri mobilare în mărime de 0,6 % din baza impozabilă a bunurilor imobile, conform Deciziei Consiliului sătesc Hârbovăț nr. 1/4 din 23 februarie 2023 (anexa 7). conform calculului: 0,6 % din valoarea bunului imobil de 900.079 lei = 5.400,47 lei / anual.

Despre decizia nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 și anexa nr. 9 a Consiliului sătesc Hîrbovăț, SRL „Anina” nu a cunoscut și nici nu a fost notificată de către APL, fiind pusă în situația de a achita impozitul pentru bunul imobil în sumă exagerat de mare pentru întreprindere, în caz contrar urma a fi aplicate și penalități.

Astfel, consideră că decizia nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 a Consiliului sătesc Hîrbovăț, în partea Anexei nr. 9, capitolul II, lit. b) „Pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele - 10 % din baza impozabilă a bunurilor imobile”, ca fiind abuzivă și ilegală.

În drept, cererea de chemare în judecată este întemeiată în conformitate cu prevederile art. 20 Cod administrativ.

De altfel, reclamanta a remarcat că Consiliul s. Hîrbovăț, la adoptarea deciziei contestate nu a respectat prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, deoarece conform prevederilor art. 5 din Legea citată, transparența în procesul decizional se bazează pe următoarele principii: informarea, în modul stabilit, a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate despre inițierea elaborării deciziilor și despre consultarea publică pe marginea proiectelor de decizii respective; asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate la procesul decizional.

Conform prevederilor art. 7 din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, autoritățile publice sunt obligate, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, inclusiv prin: diseminarea informației referitoare la programele (planurile) anuale de activitate prin plasarea acestora pe pagina web oficială a autorității publice, prin afișarea lor la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzarea lor în mass-media centrală sau locală, după caz; informarea, în modul stabilit, asupra organizării procesului decizional; instituționalizarea mecanismelor de cooperare și de parteneriat cu societatea; recepționarea și examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, ale altor părți interesate în scopul utilizării lor la elaborarea proiectelor de decizii; consultarea opiniei tuturor părților interesate de examinarea proiectelor de decizii, conform prezentei legi.

Contextual, reclamanta a reținut faptul că Consiliul s. Hîrbovăț nu a respectat prevederile art. 9 alin. (1) din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, potrivit cărora, după inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială, îl va expedia imediat prin intermediul poștei electronice părților interesate, îl va afișa la sediul său într-un spațiu accesibil publicului și/sau îl va difuza în mass-media centrală sau locală, după caz.

Conform prevederilor art. 11 din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate se asigură de către autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie prin următoarele modalități: dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile.

Consultarea se efectuează: la inițiativa autorității publice responsabile de elaborarea proiectului de decizie; la inițiativa unei alte autorități publice, conform competenței; la propunerea cetățeanului, asociației constituite în corespundere cu legea, altei părți interesate.

În cazul prevăzut la alin. (2) lit. c), autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie nu poate refuza consultarea.

Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie.

Astfel, Consiliul local nu a consultat părțile interesate și în special SRL „Anina” care este vizat direct, deoarece reclamanta a fost limitată în dreptul său de a prezenta recomandările sale, prevăzut de art. 12 a Legii indicate supra, a fost limitată în dreptul de a participa la ședința consiliului.

În argumentarea poziției indicate supra, reclamanta a făcut trimitere și la prevederile art. 32-38, secțiunea 5 a, Avizarea, consultarea publică și efectuarea expertizei, din Legea Nr. 100 din 22 decembrie 2017, cu privire la actele normative.

Astfel, reclamanta a notat că proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect.

Concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectele actelor normative elaborate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate, autoritățile publice autonome sau autoritățile administrației publice locale sunt a vizate și consultate public în condițiile alin. (1)-(3), cu excepțiile stabilite de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

În avizele la proiectul actului normativ, autoritățile publice își expun opinia în privința soluțiilor juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări cu privire la proiectul actului normativ. Avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi. în caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.

În urma avizării și consultării publice, autorul proiectului întocmește sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice, precum și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Sinteza obiecțiilor și propunerilor și sinteza recomandărilor pot fi incluse într-un singur document (denumit în continuare - sinteză).

Dacă, în urma avizării și consultării publice, proiectul actului normativ a fost completat cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ a fost modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare și consultare publică.

Conform art. 33 din Lega citată, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexând, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri. Pentru proiectele actelor normative, altele decât cele indicate la alin. (2), termenul pentru avizare este de 10 zile lucrătoare. în cazul în care proiectul actului normativ este voluminos sau complex ori dacă se cere studierea unor materiale suplimentare, termenul pentru avizare poate fi prelungit până la 30 de zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care conducătorii autorităților publice și instituțiilor implicate în avizarea proiectului au stabilit altfel de comun acord. Avizele cu privire la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare.

Curgerea termenului începe în ziua intrării și înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea ori, în cazul circulației documentelor doar în formă electronică, în ziua publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare.

În cazul în care necesitatea elaborării proiectului unui act normativ derivă dintr-un document de politici, având un termen de executare restrâns, sau dacă proiectul

este transmis spre avizare repetată, autoritatea publică care a elaborat proiectul actului normativ poate solicita avizarea acestuia în termen restrâns.

Decizia contestată, prin care a fost stabilită taxa pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele - 10 % din baza impozabilă a bunurilor imobile, este contrară tuturor principiilor unei economii de piață și prevederilor constituționale.

La adoptarea deciziilor, la caz, cele cu privire la stabilirea cuantumului taxelor și impozitelor locale, autoritatea publică trebuie să țină cont de reglementările în vigoare, să asigure un echilibru între interesele generale ale comunității care le reprezintă și sectorul privat, să asigure crearea condițiilor favorabile mediului de afaceri și climatului investițional pentru dezvoltarea social-economică. Atât deciziile adoptate, cât și abținerea de la careva acțiuni trebuie să păstreze un just echilibru între cerințele interesului general al comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice și juridice. în mod special, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit prin orice măsură aplicată de stat, astfel ca persoana să nu fie nevoită să suporte o sarcină disproporționată și excesivă.

Reclamanta consideră că la adoptarea deciziei contestate, Consiliul local urma să asigure transparența în procesul decizional, să comunice în mod adecvat SRL „Anina" despre proiectul de decizie ce urmează a fi adoptat, să solicite opinia acesteia și totodată să evalueze impactul deciziei adoptate asupra mediului de afaceri și investițional din unitatea administrativ- teritorială respectivă.

Astfel, Consiliul local, nu a realizat o analiză a legislației cu referire la subiectul în discuție, prin prisma Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1230 din 24 octombrie 2006, de altfel, în baza principiului randamentului impozitelor, menționat în art. 6, alin. (8), lit. e) Cod fiscal, sistemul impozitelor și taxelor locale include impozitul pe bunurile imobiliare.

Impozitele și taxele enumerate la alin. (5) și (6) se bazează pe următoarele principii: neutralitatea impunerii - asigurarea prin legislația fiscală a condițiilor egale investitorilor, capitalului autohton și străin: certitudinea impunerii - existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale; echitatea fiscală - tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale; stabilitatea fiscală - efectuare a oricăror modificări și completări ale prevederilor legislației fiscale nemijlocit prin modificarea și completarea prezentului cod; randamentul impozitelor - perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cit mai acceptabile pentru contribuabili.

Cu referire la majorarea irelevantă a taxei pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele, de la 03% pentru anul 2022 la 10 % pentru anul 2024, din baza impozabilă a bunurilor imobile, majorarea in doi ani fiind de 9,70 %, reclamanta a remarcat că:

Conform deciziei nr. 7/5 din 22 decembrie 2023 a Consiliului or. Sângera, conform pct. 1. 1. cota impozitului constituie 3 lei pentru 1 ha. Orașul Sângera se află la distanta de 15 km de la mun. Chișinău, și are populația în nr. de 9.966 locuitori.

Raportat la caz, SRL „Anina" pentru 101,22 ha ar fi achitat impozit în mărime de 303,66 lei.

Conform deciziei nr. 14/3 din 21 decembrie 2023 a Consiliului mun. Bălți, conform Anexei nr. 8, cota impozitului constituie 1,5 lei pentru 1 ha. Municipiul Bălți are populația de 127.200 locuitori.

Raportat la caz, SRL „Anina" pentru 101,22 ha ar fi achitat impozit în mărime de 151,83 lei.

Conform deciziei nr. 4/1 din 14 decembrie 2023 a Consiliului or. Căușeni, conform Anexei nr. 4, cota impozitului constituie 0,1 % din baza impozabilă a bunurilor imobile. Orașul Căușeni are populația de 17.635 locuitori.

Raportat la caz, SRL „Anina" pentru 101,22 ha ar fi achitat impozit în mărime de 900,08 lei.

Conform deciziei nr. 3/2 din 14 decembrie 2023 a Consiliului or. Anenii Noi (anexa 11), conform Anexei nr. 5, cota impozitului constituie 0,8 % din baza impozabilă a bunurilor imobile. Orașul Anenii Noi are populația de 78.996 locuitori.

Raportat la caz, SRL „Anina" pentru 101,22 ha ar fi achitat impozit în mărime de 7.200 lei.

De altfel, reclamanta consideră că nu este clar după ce principiu sa condus Consiliul local Hîrbovăț la adoptarea deciziei contestate cu stabilirea unei taxe exagerate în raport cu numărul populației de 5.447 locuitori (conform datelor recensământului din 2004), or, este vădit faptul unei disproporționalități inexplicabile la stabilirea taxelor locale de către Consiliul local.

Decizia contestată urma să fie bazată pe determinarea condițiilor ce au impus elaborarea proiectului, argumentele necesare, prognozele social-economice și consecințele realizării lor și fundamentarea economico-financiară, întru respectarea prevederilor art. 126 lit. b) Constituția R. Moldova, prin care Statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

În context, menționează că nu sunt clare motivele care au determinat Consiliul local să impună o taxă locală, la interval de timp de 2 ani, fiind majorată pentru

SRL „Anina” de la suma de 2.700 lei/anual în 2022 la suma de 90.007,90 lei/anual pentru anul 2024.

Suplimentar, reclamanta a menționat că pe terenul pentru construcții cu nr. cad. *****, cu suprafața de *****, în folosință la SRL „Anina”, sunt edificate mai multe construcții a căror proprietari simt: ÎCS „Premiere Energy Distribution” SA, SRL „Basatex”, SRL „Implex-Line”, SRL „Expalsa-Imp”, SRL „Floreni-Com”, SRL „Lincos-Prim”, SRL „Bobu-Service”.

Pentru aceste construcții, întreprinderile vizate achită impozit pe bunurile imobile conform anexei nr. 9, cap. II, pct. 1, a Decizie contestate, suma de 0,3 % din valoarea contabilă a bunurilor imobile pe perioada fiscală.

În acest sens, consideră că prin decizia contestată au fost încălcate prevederile art. 18, al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017, cu privire la actele normative, or, actele normative ale autorităților administrației publice locale se emit pentru realizarea atribuțiilor funcționale și în limitele competențelor stabilite de Constituție, de Carta Europeană a Autonomiei Locale și de alte acte normative, fiind aplicate doar în raza teritoriului administrat de către acestea.

Astfel, Administrația Publică Locală trebuie să stabilească niște impozite rezonabile, niște impozite suportabile de agenții economici și atunci aceștia își vor desfășura activitatea lor, vor majora locurile de muncă, vor majora salariile, vor majora contribuțiile atât de la stat, cât și de la APL.

În argumentarea poziției date, reclamanta a reținut inclusiv prevederile Cărții Europene a Administrației Publice Locale „Exercițiul autonom al puterii locale” (art. 9), cât și în Declarația universală cu privire la autonomia locală, adoptată la cel de-al 27-lea Congres Mondial al Uniunii Internaționale a Autorităților Locale, la Rio de Janeiro, 1985, la compartimentele despre resursele colectivităților locale se menționează că ele au dreptul în cadrul politicii economice naționale, la resursele proprii suficiente, de care ele pot dispune în mod liber in exercitarea competențelor lor, distincte de cele ale altor eșaloane administrative.

În același context, reclamanta consideră că prin decizia contestată Consiliul local a încălcat prevederile art. 21, 25 Cod administrativ, de altfel, cu referire la art. 132 din Constituția RM, impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective. Orice alte prestări sunt interzise.

Cu referire la procedura prealabilă, reclamanta a menționat că reieșind din condițiile art. 163, alin. a) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei.

Potrivit art. 10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 209 Cod administrativ, dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

La caz, reclamanta a subliniat că despre decizia contestată a aflat la data de 21 octombrie 2024 când a fost înștiințată de către perceptorul fiscal despre restanța Ia achitarea impozitului pentru bunuri imobile, prin urmare, consideră că s-a încadrat în termenul legal de a înainta prezenta cerere de chemare în judecată, fără a fi necesar respectarea cererii prealabile.

Argumentele pârâtei

La rândul său, Consiliul local Hîrbovăț a depus referință la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Anina”, solicitând respingerea acțiunii.

Argumentele participanților la proces în cadrul ședinței de judecată

Participanții la proces nu s-au prezentat la ședința de judecată, astfel, reprezentantul SRL „Anina” nu s-a prezentat și nici nu a înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă , deși procedura de citare legală a fost respectată, iar reprezentantul Consiliului local Hîrbovăț nu s-a prezentat, dar a înaintat cerere de examinare în lipsă, din care considerente Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanței

Audiind reprezentanții părților prezente în cadrul ședinței de judecată, studiind lucrările dosarului și înscrisurile administrate, analizând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și în referința depusă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru concluzionează că acțiunea este admisibilă, însă este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

În privința admisibilității acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Prevederile art. 12 Cod administrativ stabilesc că un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Completul de judecată în completare relevă și prevederile art. 2 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative”, conform cărora actul normativ este un act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) Cod administrativ, poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Totodată, în condițiile art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Deci, instanța de judecată reține că obiectul prezentei acțiuni în control normativ îl constituie verificarea legalității pct. II lit. b) din Anexa nr. 9 la decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024”, care reprezintă în sine un act administrativ normativ.

De altfel, Actul administrativ, ca orice act juridic, reprezintă o manifestare de voință făcută în scopul de a produce efecte juridice. Astfel, actul administrativ reprezintă forma juridică principală a activității autorităților administrației publice.

În ceea ce privește actul administrativ normativ, acesta cuprinde reguli generale de conduită, impersonale și de aplicabilitate repetată, în vederea aplicării la un număr nedeterminat de subiecți. Actul administrativ cu caracter normativ prezintă trăsături asemănătoare oricărui alt act administrativ, având însă anumite particularități.

Actul administrativ normativ reprezintă o manifestare unilaterală de voință și este emis în temeiul și pentru realizarea puterii publice, fiind obligatoriu. Or, caracterul obligatoriu al actului administrativ este o consecință a prezumției de legalitate ce funcționează în favoarea unui asemenea act.

Instanța de judecată notează că actul administrativ normativ conține reguli generale cu aplicabilitate repetată și produce efecte „erga omnes”. Astfel, actul normativ conține reglementări de principiu, care se adresează unor persoane nedeterminate, adică are o aplicabilitate generală. Oricât de restrâns ar fi obiectul de reglementare a actelor administrative normative, acestea își păstrează caracterul normativ atâta timp cât subiecții nu sunt individual determinați.

Așadar, actele administrative normative conțin reglementări cu caracter general, impersonale, care produc efecte „erga omnes”, asemenea legilor. Totuși, actele administrative normative trebuie să fie în concordanță cu legea, aceasta din urmă aflându-se în ierarhia normelor juridice superior actului administrativ normativ.

Respectiv, ținând cont de faptul că decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024”, este un act juridic subordonat legii, aprobat de o autoritate publică - Consiliul s. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice, subiecții nu sunt individual determinați, conchide că acesta reprezintă un act administrativ normativ.

În continuare, conform art. 209 alin. (3) Cod administrativ, pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

Totodată, art. 191 alin. (2) Cod administrativ stipulează că, Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

Ținând cont de prevederile citate și de cele stabilite, instanța de judecată relevă că aceasta este înaintată în termen și examinarea acțiunii date ține de competența Curții de Apel Centru.

Totodată, instanța de judecată a stabilit că, potrivit acțiunii în cauză, reclamantul SRL „Anina” în calitate de titular al terenurilor agricole pe care sunt amplasate construcții, au invocat că prin actul normativ contestat, îi este afectată starea financiară și posibilitatea reală de a plăti impozitul la o atare cotă, iar cotele impuse spre achitare îi pun într-o poziție defavorizată în comparație cu persoanele juridice de drept privat nerezidente care desfășoară activitatea de întreprinzător, prin urmare, în acest sens SRL „Anina” deține dreptul de sesizare al instanței de judecată.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ a constatat cu certitudine că, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (l), (2) Cod administrativ la caz nu se atestă, deci acțiunea este admisibilă și instanța urmează a se expune asupra fondului acesteia.

În privința fondului acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Conform art. 21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Totodată, art. 36 în coroborare cu prevederile art. 21 Cod administrativ, reglementează principiul supremației dreptului. În esență, supremația dreptului constă în aceea că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Astfel, conform jurisprudenței CtEDO, instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr. 21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Corespunzător art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art. 221 alin. (1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

În virtutea art. 93 Cod administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Din actele cauzei rezultă că la data de 11 decembrie 2023 Consiliul sătesc Hîrbovăț a adoptat decizia nr. 2/10 prin care s-a decis:

”1. Se aprobă bugetul local pe anul 2024 la venituri în sumă de 31.037, 7 lei și la cheltuieli în sumă de 31.037,7 lei.

2. Se aprobă:

2.1 Sinteza indicatorilor principali ai bugetului local: venituri, cheltuieli, inclusiv cheltuielile de personal și sursele de finanțare se prezintă în anexa nr. 1.

2.2 Sinteza veniturilor bugetului local se prezintă în anexa nr. 2.

2.3 Resursele și cheltuielile bugetului local conform clasificației funcționale și pe programe se prezintă în anexa nr. 3.

2.4 Nomenclatorul tarifelor pentru prestarea serviciilor contra plată de către instituțiile publice finanțate de la bugetul local se prezintă în anexa nr. 4.

2.5 Transferurile de la/către alte bugete se prezintă în anexa nr. 5.

2.6 Sinteza veniturilor colectate de către instituțiile bugetare finanțate din bugetul local se prezintă în anexa nr. 6.

2.7 Efectivul limită al statelor de personal din instituțiile finanțate de la bugetul local în anexa nr. 7.

2.8 Cotele taxelor locale pentru anul 2024 pe teritoriul UAT Hîrbovăț, conform anexei nr. 8

2.9 Cotele impozitelor locale, conform anexei nr. 9.

3. Se aprobă cuantumul fondului de rezervă în mărime de 150 mii lei.”

Potrivit anexei nr. 9 al deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023, în conformitate cu titlul VI din Codul fiscal, aprobat prin Legea

nr. 1163-XII din 24 aprilie 1997 a modificărilor operate prin Legea nr. 356 din 29 decembrie 2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 456-459, art. 813) în Titlul VI al Codului fiscal și Legea pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal nr. 1056/2000, în vigoare din 01 ianuarie 2023; Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006; Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014; Legea privind finanțele publice locale nr 397-XV din 16 octombrie 2003; Legea cu privire la datoria sectorului public; garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006, Consiliul local Hîrbovăț aprobă cotele concrete la impozitul funciar și pe bunurile imobiliare, după cum urmează:

II Cotele concrete la impozitul pe bunurile imobiliare.

Pentru bunurile imobiliare evaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării (conform art. 280 din titlul VI al Codului fiscal);

b) Pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele - 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile.

Astfel, manifestând dezacord cu poziția abordată de Consiliul local Hîrbovăț, SRL „Anina” a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând anularea deciziei nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „cu privire la aprobarea bugetului s. Hîrbovăț pentru anul 2024” în partea Anexei nr. 9, capitolul II, lit. b) - Pentru terenurile agricole cu coastei amplasate pe ele - 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile.

În contextul pretențiilor deduse judecății, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ subliniază că potrivit art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile codului determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

La fel, conform art. 2 alin. (3) lit. d) Cod administrativ, prevederile nu se aplică procedurii de elaborare și adoptare a actelor normative.

În aceeași ordine de idei reieșind din constatările Curții Constituționale în decizia nr. 145 din 17 decembrie 2020 și anume pct. 31, rezultă că art. 2 alin. (2) Cod administrativ, stabilește că unele aspecte ce țin de activitatea administrativă în domenii specifice, ar putea fi reglementate prin norme legislative speciale, care vor deroga de la prevederile Codului.

De asemenea, conform pct. 33 din decizia nr. 145 din 17 decembrie 2020, Curtea reține că prevederile art. 2 alin. (2) Cod administrativ, au ca destinatar legislatorul, nu instanțele de judecată. Prin acest articol, Parlamentul și-a rezervat competența de a reglementa anumite domenii ale activității administrative prin legi

speciale. Astfel, prevederile contestate nu au în vedere competența judecătorului de drept comun de a rezolva conflictele de legi.

Prin urmare, Completul de judecată va verifica legalitatea actului normativ în partea contestată cu privire la respectarea procedurii de elaborare și adoptare a actelor normative conform legii speciale și anume a Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative”.

De altfel, conform prevederilor art. 3 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative”, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

În conformitate cu art. 18 din Legea citată, actele normative ale autorităților administrației publice locale se emit pentru realizarea atribuțiilor funcționale și în limitele competențelor stabilite de Constituție, de Carta Europeană a Autonomiei Locale și de alte acte normative, fiind aplicate doar în raza teritoriului administrat de către acestea.

La caz, Completul de judecată reține că reclamantul invocă, precum că actul contestat a fost emis cu încălcarea prevederilor legale și anume:

1) decizia a fost adoptată cu încălcarea principiilor transparenței decizionale, deoarece nu a fost informată despre elaborarea proiectului, nu a fost consultată și nu i s-a oferit posibilitatea de a participa la procesul decizional, contrar prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative;

2) autoritatea publică locală nu a realizat o analiză a impactului economic și investițional al măsurii și nu a prezentat o justificare obiectivă pentru majorarea semnificativă a cotei de impozitare în raport cu interesul public și drepturile persoanelor juridice;

3) măsura încalcă principiile proporționalității, echității fiscale, certitudinii impunerii și randamentului impozitelor prevăzute de legislația fiscală, impunându-i o sarcină fiscală excesivă;

În drept, potrivit art. 239 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Completul specializat accentuează că acțiunea în controlul normativ presupune verificarea actului administrativ normativ, prin prisma respectării condițiilor de legalitate formală și materială.

Astfel, condițiile de legalitate formală stabilesc necesitatea întrunirii elementelor cu privire la competența autorității administrative emitente, procedura adoptării actului și forma acestuia.

La caz, cu referire la neasigurarea obligației de transparență în procesul adoptării deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023, Completul judiciar reține că potrivit art. 32 alin. (5) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative", proiectele actelor normative elaborate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate, autoritățile publice autonome sau autoritățile administrației publice locale sunt avizate și consultate public în condițiile alin. (1)-(3), cu excepțiile stabilite de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Potrivit art. 3 alin. (4) din Legea nr. 239 din 13 noiembrie 2008 „privind transparența în procesul decizional", autoritățile publice vor consulta cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice).

În corespundere cu art. 7 alin. (1) lit. a) Legea citată, autoritățile publice sunt obligate, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, inclusiv prin diseminarea informației referitoare la programele (planurile) anuale de activitate prin plasarea acestora pe pagina web oficială a autorității publice, prin afișarea lor la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzarea lor în mass-media centrală sau locală, după caz.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, în coraport cu materialele cauzei, Completul de judecată reține că până la adoptarea deciziei nr. 2/10 din 11 decembrie 2023, Consiliul sătesc Hîrbovăț, a respectat procedura de transparență a procesului decizional și anume a asigurat informarea corectă a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, cât și altor părți interesate, întrucât la 27 noiembrie 2023 pe site-ul Primăriei s. Hîrbovăț, r. Anenii Noi - https://hirbovat. md/stiri/audiere-publica-a- proiectului-bugetului-pentru-anul-2024/, a fost publicat anunțul cu privire la inițierea audierilor publice cu privire la proiectul de buget local pentru anul 2024.

Ulterior, la data de 02 decembrie 2024 pe site-ul Primăriei s. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, a fost publicată noutatea despre desfășurarea evenimentului anunțat

anterior cu privire la desfășurarea audierilor publice referitor la proiectul bugetului local pentru anul 2024.

În astfel de ordine de idei, Completul judiciar atestă că temeiul invocat de către reclamant nu poate fi calificat drept unul întemeiat, care să justifice anularea prevederilor, deoarece după cum denotă actele cauzei, la caz, a fost respectată procedura cu privire la asigurarea transparenței, iar reclamanta a avut oportunitatea de a interveni cu propuneri și obiecții în vederea aprobării bugetului local pentru anul 2024.

De altfel, faptul că reclamanta în cadrul acestui proces nu a invocat careva obiecții și propuneri, precum și nu a asigurat participarea în cadrul dezbaterilor publice, nu poate echivala cu nerespectarea de către Consiliul s. Hîrbovăț al procesului cu privire la transparența în cadrul procesului decizional.

Astfel, reieșind din cele menționate supra Completul de judecată constată că decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 a fost emisă cu respectarea procedurii de asigurare al transparenței.

Cu referire la aspectele legale invocate în sensul impactului economic și justificarea majorării cotei de impozitare, Completul de judecată menționează necesitatea de a stabili dacă actul administrativ normativ contestat se află într-o concordanță cu un act normativ cu o forță juridică superioară și dacă prevederile actului normativ contestat nu contravin normelor actului normativ de o ierarhie mai înaltă.

La caz, reclamanta SRL „Anina” pretinde asupra faptului că stabilirea unei cote de 10% conform pct. II lit. b) din Anexa nr. 9 la decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024”, este disproporționată și contrară principiilor economiei de piață, fiind necesară respectarea unui echilibru între interesul public și protecția drepturilor persoanelor juridice, susținând că autoritatea locală nu a analizat impactul economic al măsurii și nu a respectat principiile prevăzute de art. 6 Cod fiscal cu privire la neutralitatea, certitudinea impunerii, echitatea fiscală, stabilitatea fiscală și randamentul impozitelor.

În prim plan, instanța pune în evidență faptul că art. 6 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative” stabilește ierarhia actelor normative, prin urmare legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative: Constituția Republicii Moldova; legile și hotărârile Parlamentului; decretele Președintelui Republicii Moldova; hotărârile și ordonanțele Guvernului; actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; actele normative ale autorităților publice autonome; actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; actele normative ale autorităților administrației publice locale.

În acest sens, este indubitabil faptul că Consiliul sătesc Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi reprezintă o autoritate al administrației publice locale.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 „privind administrația publică locală", pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței sale, a impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar.

Potrivit art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014 „privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar-fiscale", în domeniul finanțelor publice, autoritățile administrației publice locale elaborează, aprobă și administrează bugetele locale cu respectarea principiilor și regulilor stabilite de prezenta lege și în conformitate cu legislația privind finanțele publice locale.

Conform art. 2 alin. (2), (3) Cod fiscal, actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor, de alte autorități de specialitate ale administrației publice centrale, precum și de către autoritățile administrației publice locale, în temeiul și pentru executarea prezentului cod, nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia; În cazul apariției unor discrepanțe între actele normative indicate la alin. (2) și prevederile prezentului cod, se aplică prevederile codului.

Contextual, potrivit art. 6 alin. (6) lit. a) Cod fiscal, sistemul impozitelor și taxelor locale include impozitul pe bunurile imobiliare, iar reieșind din condițiile alin. (8) din aceeași normă, impozitele și taxele enumerate la alin. (5) și (6) se bazează pe următoarele principii: a) neutralitatea impunerii – asigurarea prin legislația fiscală a condițiilor egale investitorilor, capitalului autohton și străin; b) certitudinea impunerii – existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale; c) echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale; d) stabilitatea fiscală – efectuare a oricăror modificări și completări ale prevederilor legislației fiscale nemijlocit prin modificarea și completarea prezentului cod; e) randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cât mai acceptabile pentru contribuabili.

Totodată, în conformitate cu art. 280 alin. (1)-(5) Cod fiscal, cotele impozitului pe bunurile imobiliare: a) pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă

(apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri); pentru garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate, loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele, cota minimă este de 0,05% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale; a[1]) pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele, cota minimă este 0,1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale; b) pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, inclusiv exceptând garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele cota minimă este de 0,3% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Autoritatea executivă a administrației publice locale monitorizează deciziile consiliului local privind aplicarea impozitului pe bunurile imobiliare pe teritoriul administrat, le prezintă Serviciului Fiscal de Stat în termen de 10 zile de la data adoptării lor și le aduce la cunoștință contribuabililor. Autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale, la stabilirea cotei concrete a impozitului, este obligată să se conducă de următoarele criterii și principii: a) previzibilitatea – contribuabilii, pentru planificarea cheltuielilor, vor cunoaște din timp și vor fi consultați, în modul stabilit, referitor la mărimea impozitului; b) principiul transparenței decizionale – autoritatea administrației publice locale, în mod prioritar, va informa și va asigura accesul liber la proiectele ce vizează mărimea preconizată a impozitului; c) principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre interesele unității administrativ-teritoriale și ale contribuabilului – autoritatea administrației publice locale, la stabilirea cotei concrete a impozitului, se va asigura că este respectată proporționalitatea (echitabilitatea) între interesele colectivității locale și ale contribuabililor, inclusiv nu va întreprinde acțiuni în exces sub pretextul atingerii interesului public/colectivității locale. În caz de divergențe la stabilirea cotei concrete a impozitului, autoritățile administrației publice locale efectuează o analiză a impactului de reglementare conform prevederilor art. 13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, adaptate și aplicate corespunzător specificului local. Cancelaria de Stat, prin intermediul oficiilor sale teritoriale, supune controlului de legalitate deciziile autorităților deliberative ale administrației publice locale privind stabilirea cotei concrete a impozitului, în scopul asigurării respectării prevederilor alin. (3) și (4).

Completul specializat evidențiază că prin Legea nr. 356 din 29 decembrie 2022 „pentru modificarea unor acte normative”, cotele maxime ale impozitului pe bunurile imobiliare în cazul bunurilor imobiliare evaluate în scopul impozitării au fost excluse din art. 280 alin. (1) din Codul fiscal.

În acest sens, este de subliniat că în calitatea sa de autoritate publică locală, Consiliul sătesc Hîrbovăț este unicul exponent al puterii publice ce decide oportunitatea actelor administrative cu caracter normativ. La rândul său, oportunitatea reprezintă dreptul de apreciere al organelor administrative, în cursul organizării și executării legii, prin care se asigură realizarea sarcinilor și a atribuțiilor lor legale, în conformitate cu mijloacele care corespund scopului legii

Apreciind realizarea oportunității actului administrativ de către Consiliul sătesc Hîtbovăț, instanța de judecată atestă că la adoptarea deciziei nr. 2/10 din 11 decembrie 2023, iar în particular pct. II lit. b) din Anexa nr. 9, autoritatea emitentă a respectat limitele legale impuse, or după cum rezultă din prevederile art. 280 alin. (1) lit. a[1]) Cod fiscal, legiuitorul nu a prevăzut o limită maximă al cotei calculată din baza impozabilă pentru terenurile agricole cu construcții, prin urmare, autoritatea a fost în drept de a stabili cota de 10% din baza impozabilă.

De asemenea, instanța reține că nu s-a demonstrat faptul că în vederea controlului legalității cotei impozitului stabilite de Consiliul sătesc Hîrbovăț și în scopul verificării conformității acesteia cu prevederile legale citate supra, a fost sau s-a autosesizat Cancelaria de Stat.

Cu referire la argumentele reclamantei, precum că măsurile adoptate de autoritatea locală nu sunt proporționale și urmează să îi dezavantajeze pe reclamanți în coraport cu alți agenți economici și să le afecteze competitivitatea, Completul specializat evidențiază că măsurile adoptate sunt adecvate în contextul sporirii veniturilor comunei, care pot fi administrate în vederea dezvoltării durabile al infrastructurii, serviciilor publice și al proiectelor comunitare, care pe termen lung vor reduce costurile de operare pentru toți agenții economici, totodată, aceste măsuri contribuie la o distribuție echitabilă al sarcinilor fiscale, iar de beneficiile respective pot beneficia nemijlocit și reclamanta.

Astfel, cota de impozit criticată în prezenta speța nu urmează a fi percepută drept un obstacol în activitatea economică al reclamantei, ci urmează a fi apreciat din punctul de vedere al oportunităților create, prin stimularea dezvoltării și îmbunătățirii competitivității agenților economici rezidenți, întrucât o comunitate bine structurată, cu un suport adecvat, poate crea un mediu favorabil pentru toți actorii economici, promovând o concurență corectă și sustenabilă.

În altă ordine de idei, cu privire la argumentele reclamantei despre cotele aplicate în alte localități (mun. Bălți, or. Sîngera, or. Căușeni sau or. Anenii Noi), instanța de judecată subliniază că principiul autonomiei locale presupune dreptul

fiecărei unități administrativ-teritoriale de a-și stabili propriile politici fiscale locale, în funcție de necesitățile bugetare și de particularitățile economice ale comunității.

Prin urmare, existența unor cote diferite în alte localități nu demonstrează caracterul ilegal al cotei stabilite de Consiliul sătesc Hîrbovăț, respectiv diferențele dintre politicile fiscale locale reprezintă o consecință firească a autonomiei locale și nu pot constitui, prin ele însele, o încălcare a principiului egalității sau a legalității.

De asemenea, deși reclamanta afirmă existența unei sarcini fiscale excesive, instanța menționează că aceasta nu prezintă dovezi privind impactul economic concret al măsurii asupra activității sale. Nu au fost prezentate situații financiare, rapoarte contabile, expertize economice sau alte înscrisuri care să demonstreze că obligația fiscală stabilită face imposibilă desfășurarea activității economice sau afectează în mod grav patrimoniul societății.

De altfel, faptul de majorare a impozitului nu este suficient pentru a concluziona existența unei încălcări a principiului proporționalității, or, în lipsa unor probe obiective privind caracterul excesiv al sarcinii fiscale, instanța nu poate substitui aprecierea autorității locale cu propria apreciere economică.

Contextual, instanța constată că reclamanta compară regimul fiscal aplicabil terenului aflat în folosința sa cu regimul fiscal aplicabil construcțiilor deținute de alte persoane juridice amplasate pe același teren.

Totuși, aceste bunuri reprezintă categorii juridice distincte, supuse unor regimuri fiscale diferite, or, principiul egalității presupune tratamentul identic al situațiilor identice, iar nu al situațiilor diferite.

În consecință, faptul că alte persoane juridice achită impozit conform unei alte cote nu demonstrează existența unei discriminări.

Reieșind din limitele controlului judecătoresc și norma art. 219 alin. (3) Cod administrativ potrivit căruia, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, Completul judiciar constată că la caz nu sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului administrativ cu caracter normativ contestat, acesta fiind emis în strictă conformitate cu exigențele legii.

Având în vedere circumstanțele cauzei și normele legale incidente, dat fiind faptul că s-a constatat temeinicia și legalitatea pct. II lit. b) din Anexa nr. 9 la Decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 „privind aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024”, prin care a fost stabilită cota impozitului pe bunurile imobiliare evaluate de organele cadastrale în scopul impozitării, aferentă terenurilor agricole cu construcții amplasate pe acestea, în mărime de 10% din baza impozabilă, Completul specializat pentru examinarea

acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru concluzionează că argumentele de ilegalitate invocate de reclamantă nu au fost confirmate în cadrul examinării cauzei, iar în consecință, acțiunea înaintată de SRL „Anina” urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Anina” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț r-nul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ normativ în partea capitolului II lit. b) cu privire la aprobarea cotelor concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare pentru bunurile evaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele în mărime de 10% din baza impozabilă a bunurilor imobile din decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 2/10 din 11 decembrie 2023 cu privire la aprobarea bugetului satului Hîrbovăț pentru anul 2024, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este executorie, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Bagrin Lucia

Judecători Ghedrovici Nicolae

Cașcaval Andrei